

Posudek na diplomovou práci

Autor/ka práce: Iva Dulovcová

Název práce: Prokletí přírodních zdrojů: nerostné bohatství v Latinské Americe

Obor/Rok: MV/2017

Autor posudku (oponent): Michal Parížek

Kritéria	Definice	Max. bodů	Získané body
Hlavní kritéria			
	Výzkumná otázka, formulace problému	10	9
	Teoretický konceptuální rámec	30	27
	Metodologie, analýza argumentace	40	30
<i>Celkem</i>		80	66
Vedlejší kritéria			
	Zdroje	10	8
	Styl	5	4
	Formální kritéria	5	5
<i>Celkem</i>		20	17
CELKEM		100	83

Slovní hodnocení:

Hlavní kritéria:

Autorka představuje zjevně poměrně propracovaný a v mnoha ohledech zajímavý text. V něm hledá vazbu mezi prokletím přírodních zdrojů (konkrétně minerálů) a demokratizačními efekty. Celkově je práce dost solidní, mám ale některé podstatnější výhrady.

Zaprvé, práce si klade následující hlavní otázku: „Mají země s hospodářstvím založeným na těžbě a exportu minerálů větší pravděpodobnost výskytu nedemokratického režimu, a jakým způsobem se tento vztah projevuje?“ To je obecná otázka, a ostatně i autorka opakovaně zmiňuje, že její ambicí je přinést obecné výsledky. Takovému cíli by ale měla odpovídat volba případů. Jinými slovy, pokud chceme z případových studií zobecnovat, měly by případy být buď nejméně nebo nejméně pravděpodobné (podle cíle analýzy) a nebo typické, nějak reprezentativní. Žádné takové zdůvodnění v práci nevidím, a tím je podle mě zpochybněná možnost zobecnění získaných výsledků.

To je o to významnější, že reálně v analýze autorka prakticky žádné znaky projevů prokletí přírodních zdrojů nepozoruje. Tj. ve všech třech případech lze myslím na základě prezentované evidence tvrdit, že minerální ekonomika na demokratizaci efekt neměla (až na nějaké detaily). Dobře, ale jak takový výsledek interpretovat? Byly vůbec ty charakteristiky minerální ekonomiky dostatečně významné, aby nás mohly vést k opačnému očekávání?

Zadruhé, celkové metodologické nastavení práce je podle mě pochybné, protože autorka fakticky nemá nějak zásadní variaci na závislé ani nezávislé proměnné. Zkoumá tři případy, které jsou si v hlavních charakteristikách hodně podobné. Jak chce potom dojít k nějakým silným kauzálním výsledkům? Resp. takto, celkové nastavení práce by naznačovalo, že autorka chce ukázat, že významný těžba minerálních zdrojů (nezávislá p) povede k problémům s demokratizací (závislá p). Ani na jedné proměnné ale není variace. Alternativní interpretace postupu (která ale podle mě v práci není nikde vysvětlena) je, že autorka vezme případy, které mají všechny potenciál pro problémy s prokletím přírodních zdrojů, ale ani u jednoho z nich nenastávají kvůli tomu problémy s demokratizací. Tím pádem se jedná o vyvrácení validity teorie. Takto by to chápat asi šlo, ačkoliv se zjevně nejedná o nejméně pravděpodobné případy, a autorka to nikde takto neřeší.

Zatřetí, a to je asi nejdůležitější, autorka práci prezentuje tak, že jde do detailů jednotlivých případů, a na nich se pomocí sledování procesu snaží dohledat kauzální efekty prokletí přírodních zdrojů na demokratizaci. To by byl legitimní postup. Ale já mám zásadní problém v tom najít v textu, kde se toto sledování procesu konkrétně projeví. Tj. kde je diskutována evidence přímo relevantní pro hledání onoho vztahu.

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

Empirická analýza naopak do značné míry zůstává na povrchu, kdy autorka představuje obecný politicko-ekonomický vývoj jednotlivých zemí, a k němu připojuje série grafů s hodnotami růstu ekonomiky, cen komodit, apod. Já si neumím moc představit, jak by šlo tímto způsobem onen efekt prokletí na demokratizaci dohledat. Představená evidence je podle mě od jádra zájmu autorka pořád dost vzdálená, jedná se o různá makro data, pomocí kterých podle mě jde jen těžko zachytit konkrétní politické procesy, které by měly prokletí provázet.

Nechápu „proměnnou“ vliv regionu, která přirozeně nevariuje (vše je Latinská Amerika), což se projevuje i v tom, že autorka třikrát uvádí stejnou tabulku s procesem demokratizace v LA.

Podle mě práce metodologicky trochu zmatenou kombinací metody shody a sledování procesu, s ne úplně jasnou volbou případů. Autorka také mluví o „metodě“ závislosti na předchozím vývoji, což ovšem není metoda, to je koncept z historického institucionalismu.

Celkově je podle mě empirická analýza ne příliš přesvědčivá. Resp. je udělaná tak, že mi není zcela jasné, jaké výsledky z ní přesně vyvodit.

Začtvrté, také mi není jasné, kde je v práci nějak systematicky rozebrána ona mezinárodní dimenze problému prokletí, kterou autorka několikrát avizuje, mj. jako významnou přidanou hodnotu práce.

Z hlediska teorie by šlo určitě pracovat i s další (velkou) politologickou literaturou na přechody i na konkrétně Latinskou Ameriku, případně s relevantní politicko-ekonomickou literaturou - koneckonců Collier toho napsal spoustu, nebo třeba hodně prominentní práce Acemoglu a Robinsona.

Práce má své nepochybné kvality – systematicčnost, přehlednost, poměrně velké množství dat – ale některé základní stavební kameny v ní podle mě nejsou domyšlené tak, abychom si autorčinými závěry mohli být jistí, resp. abychom je mohli zcela jasně vymezit.

Vedlejší kritéria:

Práce je podle mě zbytečně dlouhá, dost se opakuje. Nerozumím označení článků v seznamu literatury jako „prameny“; pojem prameny se užívá pro primární (pramenné) zdroje, ne pro odborné články.

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

Celkové hodnocení: Poměrně kvalitní práce, která však má také slabiny. Silnou stránkou je přehlednost a systematicčnost, snaha aplikovat významnou teorii na konkrétní příklady. Slabinou je nejasnost samotné aplikace a také relativně malá hloubka empirické analýzy, resp. slabé napojení prezentované evidence na výzkumnou otázku a postulované mechanismy, které by měly zachytit teorií předpokládané jevy.

Výsledná známka: velmi dobře (spíše v horní kategorii hodnocení velmi dobře, viz bodové známky)

Podpis:

9/6/2017